

ת"פ 45391/06/13 - מדינת ישראל נגד מאור מרדכי, משה מרדכי

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 45391-06-13 מדינת ישראל נ' מרדכי ואח'

לפני	כב' השופטת דלית שרון-גרין
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. מאור מרדכי 2. משה מרדכי

החלטה

לפניי בקשתו של נאשם מס' 2 לבטול כתב האישום שהוגש נגדו, מכח טענת הגנה מן הצדק.

טיעוני הצדדים

הסניגור טען כי מדובר באירוע שכלל אלימות מצד שוטרים כלפי הנאשם. הנאשם הגיש תלונתו למח"ש ונענה כי לא בוצעה חקירה והתיק נסגר מ"חוסר ענין לציבור". כתוצאה מכך, נוצרה אפליה ברורה בין הנאשם לשוטרים. עוד טען, כי בהתאם לפסיקה, "הבחירה להמנע מבירור מהטעם של חוסר עניין לציבור פוגעת קשות בשוויוניות כלפי החוק".

ב"כ המאשימה טענה כי הדרך הנכונה לתקיפת החלטת מח"ש היא ערר על ההחלטה ולא בדרך בה בחר הסניגור. לדבריה, אם יתברר במסגרת ההליך הפלילי כי השוטרים פעלו שלא כדין, אולי יועבר החומר למח"ש בשנית, ולא תהיה מניעה להעמידם לדין. עוד טענה כי החלטת מח"ש אמנם התקבלה מבלי שבוצעה חקירה, אך לאחר שנבדק חומר הראיות.

ב"כ הנאשם השיב לדברי ב"כ המאשימה וטען כי האפליה מחייבת בטול כתב האישום על אתר, ולא שמיעת הראיות, שלאחריה תשקל סוגיית העמדתם של השוטרים לדין.

דין והכרעה

אין ספק שמעמדו של שוטר זהה למעמדו של כל אזרח אחר, ככל שהדבר נוגע לקריטריונים לשקילת חומר ראיות נגדו ולקבלת החלטה האם להעמידו לדין פלילי אם לאו.

כאשר מתרחש אירוע, שלאחריו מגישים שוטר ואזרח תלונות הדדיות על עבירות אלימות כאלה או אחרות, יש להעביר את חומר החקירה לעיון מח"ש. לאחר בדיקת החומר תחליט האחרונה האם להמשיך ולחקור בענין או לסגור את התיק. סגירת התיק יכול שתעשה מסיבה של חוסר ראיות או מסיבה של העדר ענין לציבור.

ככלל, משקל סגירת תיק מעילה של חוסר ראיות, שונה בתכלית ממשקל סגירה מחוסר עניין לציבור, וככל שהדבר נוגע לטענת הגנה מן הצדק, בפרט. לא בכדי נקבע בפסיקה כי במקרים של סגירת תיק מעילת חוסר עניין לציבור, תטה הכף, בנסיבות המתאימות, לעבר קבלת טענת הגנה מן הצדק.

בענייננו, אכן מדובר בתלונות הדדיות.

כתב האישום נותן תמונה ביחס לתלונת השוטר טל דגן (להלן: "**השוטר**"). לפי עובדות כתב האישום בקש השוטר מהנאשם להזיז את רכבו שעמד באתר בניה באופן שהפריע לתנועה. הנאשם סירב, ואף סירב להזדהות לפני השוטר. לפיכך הודיע לו השוטר כי הוא מעוכב, ומסירב הנאשם להתלוות אליו, הודיע לו השוטר כי הוא עצור ואחז בידו. הנאשם החל להשתולל, ניסה למנוע כבילתו באזיקים והכה את דגן באגרופ בעינו. בתגובה שלף השוטר מיכל של גז פלפל, והודיע לנאשם כי אם ימשיך להתנגד למעצר, יעשה בו שימוש. בשלב זה הצטרף הנאשם מס' 1, שהינו אחיינו של הנאשם, העיף את מיכל הגז מידו של השוטר ואף ניסה למשוך את הנאשם מידי. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו לשוטר אודם בעינו השמאלית, הגבלה בתנועת הצוואר וסחרחורת והוא נזקק לטיפול רפואי.

תלונתו של הנאשם מתארת תמונה שונה, לפיה השוטר פנה אליו בצעקות והורה לו להזיז את רכבו, שאם לא - ירשום לו דוח. הנאשם השיב "תעשה לי שתי דוחות אם יש על מה", בתגובה צעק עליו השוטר שהוא עצור וכבל את ידו השמאלית של הנאשם באופן שגרם לו לפצע שפשוף. הנאשם בקש מהשוטר שישחרר מעט את האזיק, אך השוטר סירב ואף ריסס בפניו גז פלפל. כשהרים הנאשם את ידיו על מנת להתגונן מפני הגז, פגע בטעות בפניו של השוטר. אחיינו של הנאשם רצה לעזור לו לחמוק מהגז. לאחר שהשוטר נרגע, הובלו הנאשם ואחיינו לתחנת המשטרה ביקנעם. כשהיה הנאשם בתחנת יקנעם, כשהוא כבול בידי וברגליו, ניגשה אליו שוטרת בשם אורלי וסטרה לו. הנאשם התבייש למסור בהודעתו במשטרה כי השוטרת סטרה לו, ומאותה סיבה לא אמר דבר גם בדיון בהארכת מעצרו. השוטר "גייס את מנהל העבודה" באתר והאחרון מסר הודעה לחובת הנאשם.

לא הוגש לעיוני מכתבה של מח"ש אשר נשלח לנאשם. המכתב שנשלח למשטרה הינו לקוני ומתמצה במילים: "הרינו להודיעכם כי תיקנו שבנדון נגנז ללא חקירה מאין עניין לציבור". במהלך הדיון לפני לא הוגשה תגובה מטעם מח"ש.

משכך אין לפני כל הסבר לשיקולים אשר הביאו את מח"ש לסגור את התיק מבלי לחקור את התלונה, מלבד דבריה של ב"כ התביעה לפיה ההחלטה התקבלה לאחר בדיקת חומר החקירה שנאסף בתיק.

בע"פ 4855/02 מ"י נ. בורוביץ, תק על 4756, 2005 (להלן: "**פרשת בורוביץ**") נקבעו שלושה שלבים לבחינת טענת הגנה מן הצדק. בשלב הראשון תבדק עוצמת הפגם, בשני, יערך איזון בין הערכים המנוגדים, במסגרתו יבדק האם בנסיבות העניין, ההליך הפלילי גורם לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, ולבסוף יש לבדוק מהו הסעד המידתי הראוי.

אמנם מאז פרשת בורוביץ תוקן החוק, אלא שהמבחנים נותרו תקפים.

לא הובאו לידיעתי שיקוליה של מח"ש. בנסיבות אלה, סגירת התיק ע"י מח"ש מעילה של חוסר עניין לציבור, לאחר

בדיקת החומר, אך ללא עריכת חקירה, מהווה פגם.

פגם זה יש בו, מלבד הפגיעה באמון הציבור, גם פגיעה בתחושת הצדק וההגינות, הגם שעוצמתו הסגולית של הפגם איננה ברף הגבוה ביותר של הקשת האפשרית.

באשר לאיזון האינטרסים יש לבדוק את התמונה בכללותה;

לנאשם טענות נגד השוטר וכן נגד שוטרת נוספת, באירוע שהתרחש בתחנת המשטרה ביקנעם. לאירוע האחרון אין קשר ישיר לכתב האישום המונח לפניי, ועל כן לאירוע זה או לאי חקירתו, אין השלכה על השאלה המונחת לפתחי כעת.

לטענתו של הנאשם השוטר פגע בו במילותיו, בכבילה לוחצת ובריסוס בגז פלפל.

בהתאם לכתב האישום הנאשם השתולל, התנגד לעכוב ולמעצר, הכה את השוטר בעינו באגרוף וגרם לו לחבלות של ממש.

יש לציין כי עפ"י כתב האישום לא היה שימוש בפועל בגז הפלפל, אלא רק איום בו.

בשאלת האיזון בין הערכים המנוגדים קבע כב' הש' אלטר בת"פ 1866/06 (שלום עכו) מ"י נ. שמואל ניסן, תק של, 2007, כי:

"סביר גם להניח שאילו היה מדובר במעשה תקיפה חמור שבוצע בשוטרים - ולא רק בדחיפות, כפי שזה במקרה שבפניי - שכתוצאה ממנו היו נגרמות חבלות לשוטרים, הייתי קובע כי במקרה כזה גובר האינטרס של מיצוי הדין עם הנאשם על הצורך בפסילת מהלכיה הנפסדים של מח"ש ובהרתעה מפני חזרה על מעשים דומים בעתיד".

במלוא הצניעות, אצטרף לדעתו זו של כב' הש' אלטר. ככל שתגדל הפגיעה בשוטר ביחס לפגיעה בנאשם, תנוע נקודת האיזון לכיוון דחיית הבקשה לבטול כתב האישום. וההיפך, ככל שתגדל הפגיעה בנאשם אל מול הפגיעה בשוטר, תטה הכף לעבר קבלתה.

בהתאם לכתב האישום פגיעתו של הנאשם בשוטר, גרמה לחבלות של ממש, המגובות בתיעוד רפואי, אחיינו של הנאשם הצטרף אף הוא לתקיפת השוטר, ובפועל לא נעשה כל שימוש בגז פלפל.

כזכור, טענות הנאשם הן לכבילתו באופן ששפשף את ידו, ללא תיעוד רפואי תומך, ושימוש בגז פלפל, גם הוא ללא כל נזק נטען וממילא ללא תיעוד תומך.

שקילתם של אלה מול אלה, מביא למסקנה כי האינטרס של מיצוי הדין עם הנאשם גובר על הצורך לפסילת הליך קבלת החלטות במח"ש והרתעה מפני חזרה עליו, באמצעות בטול כתב האישום, שכן סעד כזה יהיה בלתי מידתי בנסיבות העניין.

אשר על כן, אני דוחה את הבקשה לבטול כתב האישום.

ישיבת התזכורת שנקבעה בעניינו של הנאשם מס' 2 ליום 27.5.14, בעינה עומדת.

המזכירות תעביר החלטתי זו לב"כ הצדדים באמצעות הפקס.

ניתנה היום, כ"א אייר תשע"ד, 21 מאי 2014, בהעדר הצדדים.